

Міністерство освіти і науки України

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет менеджменту, адміністрування та права

Кафедра ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування»
та соціально-гуманітарних дисциплін

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

**програма та методичні вказівки до
проходження науково-педагогічної практики
здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої
освіти галузі знань: 01 (А) Освіта, спеціальності:
015 (А 5) Професійна освіта (за спеціалізаціями)**

Міністерство освіти і науки України

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет менеджменту, адміністрування та права

Кафедра ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

програма та методичні вказівки до проходження науково-педагогічної практики здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань: 01 (А) Освіта, спеціальності: 015 (А 5) Професійна освіта (за спеціалізаціями)

ЗАТВЕРДЖЕНО :

Науково-методичною комісією факультету менеджменту,
адміністрування та права ДБТУ
(протокол № 7 від 26.03.2025 р.)

Харків
2025

Схвалено
на засіданні кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та
соціально-гуманітарних дисциплін
Протокол № 7 від «18» березня 2025 р.

Рецензенти:

Герлянд Тетяна Миколаївна – доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу змісту і технологій професійної освіти Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України;

Мкртічян Оксана Альбертівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри початкової і професійної освіти Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди.

Н 16 Професійна освіта: програма та методичні вказівки до проходження науково-педагогічної практики здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань: 01 (А) Освіта, спеціальності: 015 (А 5) Професійна освіта (за спеціалізаціями) / Укладачі: Моїсєєва Н.І., Нагаєв В.М., Дроздова І.П., Данченко І.О., Новікова В.Є., Мітяшкіна Т.Ю. / Держ. біотехн. ун-т. Харків: КП «Міська друкарня», 2025. 39 с.

Програма та методичні вказівки з науково-педагогічної практики розроблені проектною групою ОНП «Професійна освіта» на підставі Законів України «Про вищу освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), регламентується Стандартом вищої освіти України зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий), Наказ МОН України № 924 від 26.06.2024 р.), галузь знань: А Освіта. Для активізації засвоєння навичок організації наукової та педагогічної роботи пропонується дидактична система педагогічної технології управління навчально-творчою діяльністю з рефлексією обробки навчальної інформації на основі інтерактивних комунікацій. Видання призначене для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 015 (А5) «Професійна освіта».

УДК 37.013.42:005.963:316.4

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	6
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ	7
3. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ	11
4. КЕРІВНИЦТВО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЮ ПРАКТИКОЮ	12
5. ЗМІСТ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ	17
6. ВАРІАНТИ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ	18
7.. МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ ПІДСУМКОВОГО ЗВІТУ З НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	29
8. ПІДСУМКИ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	32
ДОДАТКИ	33
Додаток 1	33
Додаток 2	34
Додаток 3	35
Додаток 4	36
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ.....	37

ВСТУП

Науково-педагогічна практика (далі – практика) є одним із компонентів (з відповідним обсягом кредитів ЄКТС освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії. Дана практика спрямована на формування у аспірантів спеціальності А5 «Професійна освіта» (за спеціалізаціями) як компетентностей ведення самостійної наукової роботи, дослідження, експериментування, так педагогічної компетентності, закріплення знань, здобутих раніше, і вміння застосовувати їх в освітньому процесі закладу вищої освіти, набування докторами філософії досвіду самостійного здійснення викладацької та виховної діяльності у вищій школі, виховання у майбутніх фахівців потреби у постійному професійному самовдосконаленню.

Метою науково-педагогічної практики з ОНП «Професійна освіта» є підготовка висококваліфікованих, інтегрованих у європейський та світовий освітній простір науковців і науково-педагогічних кадрів у галузі А Освіта, набуття ними інтегральної, загальних та фахових компетентностей, достатніх для продукування творчих ідей, розв'язання комплексних проблем, пов'язаних із науково-педагогічною, дослідницько-інноваційною та управлінською діяльністю у закладах вищої, фахової передвищої, професійної (професійно-технічної) освіти; здатних професійно застосовувати в теорії та практиці філософію наукового мислення, інноваційні педагогічні методи, форми та технології; спроможних до наукової рефлексії існуючих знань і професійної практики, безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

Об'єктами вивчення та діяльності доктора філософії під час науково-педагогічної практики зі спеціальності А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями) є теорія та методика професійної освіти; структура та функціональні компоненти системи вищої і професійної освіти; педагогічні технології; методичні основи наукових досліджень; педагогічні процеси управління навчально-творчою діяльністю здобувачів; інноваційні методи,

організаційні форми та дидактичні засоби у закладах вищої та професійної освіти.

Предметом науково-педагогічної практики є системно організований навчально-виховний процес формування професійної компетентності майбутніх фахівців в умовах інноваційного розвитку педагогічних технологій за сучасними дидактичними підходами та педагогічними принципами, а також наукова сфера організації педагогічних досліджень та впровадження їх результатів в системі професійної освіти. Основною спрямованістю науково-педагогічної практики є професійна підготовка творчо обдарованих фахівців вищої кваліфікації, спроможних вести інноваційну педагогічну діяльність, в системі управління навчально-виховним процесом, проводити наукові дослідження в галузі теорії і методики професійної освіти.

Програма науково-педагогічної практики спрямована на розвиток у здобувачів креативних навичок педагогічної майстерності, дослідницьких навичок розробки інноваційних педагогічних технологій, удосконалення системи освітнього менеджменту. ОНП передбачає комплексне врахування в її змісті різноманітних аспектів професійної діяльності фахівців як у сучасному контексті, так і в історичній ретроспективі, що забезпечує можливість створення нового цілісного знання для розв'язання значущих освітніх проблем на основі результатів міжгалузевих досліджень. Програма уможлиблює проходження наукового стажування в іноземних закладах вищої освіти, з якими укладено угоди про академічну мобільність та співпрацю у сфері наукових досліджень.

Науково-педагогічна практика дозволяє, використовуючи належний теоретичний фундамент формувати у здобувачів навички практичної педагогічної та наукової діяльності з організації навчального процесу, викладання навчальних дисциплін, організації проведення наукових та просвітницьких заходів, розвивати та удосконалювати творчі здібності науковця, вести дослідницьку діяльність з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, забезпечувати освітнє середовище

сучасними дидактичними засобами та механізмами управління освітньо-виховним процесом.

Науково-педагогічна практика має освітню та наукову складову, які реалізовано у навчальному плані підготовки аспірантів у 4 і 5 навчальних семестрах. Обсяг практичних занять становить 7 кредитів. Програма передбачає диференційований підхід до аспірантів очної і заочної форми навчання. Підсумком науково-педагогічної практики є звіт з практики, за підсумком складання якого здобувачі отримують залік у диференційованій формі.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні вказівки до виконання науково-педагогічної практики здобувачами вищої освіти третього освітньо-наукового ступеня доктора філософії освітньо-наукової програми «Професійна освіта» розроблені відповідно до Рекомендацій щодо організації та проведення науково-педагогічної практики здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового ступеня доктора філософії спеціальності А5 «Професійна освіта» (за спеціалізаціями) в Державному біотехнологічному університеті. Науково-педагогічна практика (далі – практика) є одним із компонентів (з відповідним обсягом кредитів ЄКТС) освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

Програма науково-педагогічної практики розроблена проектною групою на підставі Законів України «Про вищу освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінетів Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р. (зі змінами № 283 від 03.04.2019; № 502 від 19.05.2023; № 507 від 03.05.2024); Постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 1021 (щодо змін шифрів та переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти);

ґрунтується на концептуальних засадах Національної доктрини розвитку освіти; регламентується Стандартом вищої освіти України зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий), Наказ МОН України № 924 від 26.06.2024 р.), галузь знань: А Освіта; Національною рамкою кваліфікацій, Національним класифікатором України («Класифікатор професій»), Наказами Міністерства освіти і науки України, Постановами Кабінету Міністрів України щодо здійснення національної політики в галузі освіти та іншими нормативно-правовими актами.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Метою науково-педагогічної практики аспірантів за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» є формування та вдосконалення педагогічної майстерності, розвиток професійно-комунікативних, організаційно-методичних та науково-дослідницьких компетентностей, необхідних для здійснення освітньої діяльності у закладах вищої та фахової передвищої освіти. Конкретизацією мети є формування у здобувачів ступеня доктора філософії навичок практичної діяльності з організації проведення наукових досліджень у сфері професійної освіти та набуття у аспірантів досвіду ведення навчальної та науково-методичної роботи, формування та розвиток професійних компетентностей щодо здійснення науково-педагогічної діяльності.

Завдання науково-педагогічної практики:

1. Ознайомлення з організацією освітнього процесу у закладі вищої освіти, його нормативно-правовим, методичним та інформаційним забезпеченням.
2. Вивчення структури та змісту навчальних програм з фахових дисциплін за спеціальністю, методик їх викладання, форм і методів контролю знань студентів.
3. Підготовка та проведення навчальних занять (лекцій, практичних,

семінарських, лабораторних) під керівництвом науково-педагогічного працівника.

4. Участь у розробленні навчально-методичних матеріалів, конспектів лекцій, презентацій, завдань для самостійної та контрольної роботи студентів.

5. Оволодіння навичками наукового керівництва, консультування студентів з навчальних дисциплін, участі у перевірці їхніх навчальних досягнень.

6. Аналіз власної педагогічної діяльності, самооцінювання та рефлексія з метою вдосконалення педагогічної майстерності.

7. Формування індивідуального стилю викладання з урахуванням принципів академічної доброчесності, педагогічної етики та інноваційного підходу до навчання.

Конкретизація завдань науково-педагогічної практики передбачає професійну підготовку творчо обдарованих фахівців вищої кваліфікації, спроможних вести інноваційну педагогічну діяльність, в системі управління навчально-виховним процесом, проводити наукові дослідження в галузі теорії і методики професійної освіти.

Результати навчання:

- ✓ оволодіти основами організації науково-педагогічної роботи;
- ✓ ознайомитись з методиками досліджень процесів та явищ за обраною темою дисертаційної роботи ;
- ✓ застосовувати методи обробки результатів досліджень з використанням комп'ютерної техніки;
- ✓ вміти працювати з обладнанням, необхідним для проведення досліджень, виконувати його монтаж та налагодження (за необхідності);
- ✓ вміти проводити експериментальні та теоретичні дослідження за обраною темою дисертаційної роботи;
- ✓ здійснити апробацію основних теоретичних та практичних результатів дисертаційної роботи (у формі тез доповідей на конференціях, наукових статей, заявок на отримання патентів за матеріалами досліджень

тощо);

- ✓ відвідувати заняття провідного викладача курсу та вивчити досвід і педагогічні ідеї проведення навчальних занять;
- ✓ уміти розробляти методичну документацію, а також завдання для поточного контролю знань здобувачів освіти;
- ✓ провести лекційне, практичне та/або лабораторне заняття;
- ✓ засвоїти інноваційні прийоми та методи навчання;
- ✓ ознайомитись із посадовими обов'язками науково-педагогічного працівника; організувати й аналізувати свою педагогічну діяльність;
- ✓ уміти доступно, послідовно і логічно викладати зміст матеріалу,
- ✓ підбирати та використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання;
- ✓ виконувати бібліографічні дослідження та проводити патентний пошук;
- ✓ аналізувати навчальну та навчально-методичну літературу і використовувати її для побудови власного викладу програмного матеріалу;
- ✓ володіти методикою проведення заняття із застосуванням мультимедійних засобів навчання;
- ✓ вміти організувати навчально-педагогічну взаємодію із здобувачами освіти для виконання поставлених завдань;
- ✓ застосовувати різні види, форми і методи роботи із здобувачами освіти;
- ✓ професійно реагувати на зміну обставин, самостійно приймати рішення і нести за них відповідальність (soft skills).

Науково-педагогічна практика складається з наукової та навчально-методичної роботи.

До *наукової роботи* здобувача відноситься:

- ✓ написання оглядового реферату (фрагменту розділу) з експериментальної частини дисертаційної роботи;

- ✓ участь у науково-дослідній роботі кафедри (допомога у підготовці до видання збірок наукових праць, у підготовці і проведенні наукових конференцій тощо);
- ✓ оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних за результатами досліджень дисертаційної роботи;
- ✓ підготовка й написання статей або тез наукової доповіді разом з керівником практики (науковим керівником дисертаційної роботи);
- ✓ підготовка доповідей на засіданні наукових семінарів;
- ✓ виступ з доповідями на науковому семінарі кафедри (на наукових конференціях, на науково-практичних конференціях університету);
- ✓ наукове редагування текстів наукових та навчально-методичних робіт;
- ✓ письмове рецензування текстів наукових статей з подальшим їх обговоренням у присутності керівника практики (наукового керівника);
- ✓ письмове рецензування текстів-лекцій здобувачів-практикантів;
- ✓ використання наукових принципів, методів і правил при підготовці й читанні лекцій і проведенні семінарських занять.

Навчально-методична робота включає:

- ✓ вивчення методичного досвіду й системи навчальної роботи кафедри і викладача, до яких на період практики прикріплюється здобувач-практикант;
- ✓ ознайомлення з плануванням та організацією навчальних занять;
- ✓ оволодіння методикою організації та контролю роботи здобувачів у навчальному процесі;
- ✓ опанування засобів і методів організації та контролю самостійної роботи здобувачів;
- ✓ оволодіння методикою підготовки до навчальних занять і методикою викладання навчального матеріалу шляхом відвідування лекцій викладачів, самостійного проведення навчальних занять під керівництвом та у присутності викладача (наукового керівника).

3. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії спеціальності А 5 «Професійна освіта» включає обов'язкову практичну складову «Науково-педагогічна практика». Календарний графік практики та зміст практики затверджується на засіданні кафедри. Базою для проходження практики є кафедра, за якою закріплений здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії. Здобувач може пройти практику на інших кафедрах Університету та на аналогічних кафедрах інших закладів вищої освіти. Науково-педагогічна практика є обов'язковою для всіх здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії очної і заочної форм навчання спеціальності А 5 «Професійна освіта».

Основні заходи проведення практики

Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в Університеті здійснює кафедра ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін (завідувач кафедри, гарант ОНП, члени проектної групи, наукові керівники).

Тривалість і терміни проходження практики встановлюються згідно з навчальним планом та графіком навчального процесу (7 кредитів, 4, 5 семестр навчального плану підготовки аспірантів).

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії освітньо-наукової програми «Професійна освіта» можуть самостійно, за погодженням з випусковою кафедрою, обирати для себе базу практики і пропонувати її для включення до проекту наказу, якщо вказана база практики здатна забезпечити збір необхідного матеріалу з обраного педагогічної роботи та наукового напрямку здобувача. У цьому випадку здобувач подає заяву на ім'я завідувача кафедри, до якої додається лист з відповідної установи зі згодою прийняти даного здобувача вищої освіти для проходження науково-педагогічної практики. Завідувач кафедри приймає рішення щодо можливості зміни бази практики. Самостійно змінювати місце проходження науково-педагогічної

практики здобувач не має права. У разі самостійної зміни місця практики, неприбуття до місця практики без поважних причин означає, що здобувач не виконав складової освітньої програми і може бути розглянуте питання щодо його не атестації.

Керівником практики призначається науково-педагогічний працівник від кафедри з науковим ступенем доктора або кандидата наук, який, як правило, поєднує ці обов'язки з обов'язками наукового керівника дисертаційної роботи здобувача, та який має великий педагогічний досвід, високу кваліфікацію, вміння творчо передавати свою педагогічну майстерність здобувачам.

На підставі укладених договорів, керівники установ, де будуть проходити науково-педагогічну практику аспіранти, своїм наказом призначають керівників практики від установи із числа провідних фахівців. Загальний контроль за проходженням практики здійснює керівник практики, а індивідуальний контроль за ходом виконання програми практики – керівник установи. Завідувач кафедри, керівник практики та керівник установи контролюють проведення практики, застосовуючи всі необхідні засоби оперативного вирішення виявлених недоліків.

Після проведення практикантами занять і читання лекцій проходить їх обговорення, в якому активну участь беруть усі, хто був на занятті. Керівник підводить підсумки проведених занять, всебічно проаналізувавши, оцінює їх.

За підсумками практики здобувач складає звіт. Після закінчення проходження науково-педагогічної практики керівник затверджує (попередньо) звіт і виставляє загальну оцінку.

4. КЕРІВНИЦТВО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЮ ПРАКТИКОЮ

Обов'язки керівників науково-педагогічної практики від університету

Обов'язки керівника науково-педагогічної практики:

- перевірка наявності договорів з базами практики (не пізніше як за два тижні до початку практики);
- подання на базу практики списку здобувачів, направлених на

практику, та узгодження з керівником практики від бази практики змісту завдання для кожного здобувача або групи здобувачів;

- забезпечення проведення всіх організаційних заходів перед відправленням здобувачів на практику;

- проведення інструктажу про порядок проходження практики, з техніки безпеки, охорони праці і попередження нещасних випадків;

- надання здобувачам-практикантам необхідних документів (програми практики, методичних рекомендацій тощо);

- контроль своєчасного формування здобувачами календарних графіків проходження практики (відповідальний за практику керівник від кафедри) та отримання ними індивідуальних завдань від безпосередніх керівників;

- здійснення контролю прибуття здобувачів на базу практики та подання відомостей про їх прибуття відділу аспірантури, докторантури і атестації наукових кадрів (за необхідністю);

- надання консультації здобувачам щодо опрацювання літературних джерел;

- надання роз'яснення з принципових питань, які виникають у здобувача щодо організації наукової роботи;

- забезпечення контролю за правильністю загального спрямування наукової роботи здобувача;

- інформування здобувачів про систему звітності за результатами практики, прийняту в університеті, критерії оцінювання знань, умінь, навичок, які аспіранти досягли за результатами практики, та процедуру захисту звіту з практики перед комісією;

- забезпечення тісного контакту з керівником практики та забезпечення якості її проходження згідно з календарним графіком;

- контроль забезпечення нормальних умов праці, організації побуту здобувачів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та техніки безпеки;

- контроль за своєчасністю формування та виконанням індивідуальних

графіків проходження практики здобувачами;

- консультування здобувачів щодо виконання індивідуального завдання практики та оформлення необхідних документів;

- своєчасне оцінювання роботи здобувача під час проходження та за результатами звіту з практики, виконання індивідуального завдання та інших документів щодо практики;

- контроль своєчасності подання здобувачами звітів з науково-педагогічної практики та інших документів, необхідних для захисту, їх перевірка та візування;

- здійснення вибіркового контролю стану проходження практики здобувачами безпосередньо на базі практики.

Обов'язки керівника практики від установи:

Обов'язки керівника практики від бази практики визначаються договором між університетом і базою практики. Керівник практики від установи зобов'язаний:

- разом із керівником практики від університету (у разі необхідності) розподілити здобувачів по підрозділах бази практики;

- здійснювати методичне керівництво і надавати допомогу здобувачам в одержанні необхідних матеріалів для виконання програми практики;

- надавати допомогу здобувачам освіти під час підготовки до проведення лекцій та семінарських занять;

- надавати здобувачам індивідуальні завдання та вказівки для проходження практики,

- відвідувати лекції та семінари, які проводяться здобувачем- практикантом,

- рецензувати тексти лекцій та планів лабораторних (практичних) занять, перевіряти повноту матеріалів для підготовки до лекцій та інших занять;

- робити відповідні записи до індивідуального плану здобувача аспірантури про проведення лекцій та лабораторних (практичних) занять,

контролювати роботу здобувачів, ведення щоденників практики і дотримання ними трудової дисципліни;

- інформувати керівника практики від університету (наукового керівника) про випадки порушення практикантом трудової дисципліни;
- перевіряти звіти про практику, давати письмові характеристики здобувачам з оцінкою їх ставлення до роботи, дотримання ними трудової дисципліни, рівня теоретичної та практичної підготовки.

Керівник практики від установи перевіряє складений та оформлений відповідно до вимог звіт про практику, засвідчує його своїм підписом і печаткою установи. Виставляє попередню оцінку допуску до захисту звіту з науково-педагогічної практики.

Обов'язки здобувачів-практикантів

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії при проходженні науково-педагогічної практики зобов'язані:

- з'явитись на збори з питань організації та проведення практики у встановлений кафедрою час;
- своєчасно (не пізніше зазначеної у наказі дати) прибути на базу практики;
- своєчасно та у повному обсязі надавати тексти лекцій та планів семінарських занять на розгляд керівникові та викладачеві дисципліни;
- якісно та у повному обсязі виконувати усі завдання та рекомендації керівника практики та викладачів дисциплін, і докласти всіх зусиль щодо повного виконання програми практики;
- вивчити та неухильно дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки, безпеки життєдіяльності, виробничої санітарії та правил внутрішнього розпорядку на базі практики;
- нести відповідальність за виконувану роботу і її результати на рівні із штатними працівниками;
- своєчасно надати керівникам практики оформлені звіти про виконання всіх завдань, передбачених програмою практики, відповідно до

встановлених і діючих вимог до структури та оформлення звіту;

- постійно підтримувати контакти з кафедрою;
- своєчасно надати звіт керівникові практики від кафедри;
- у належний термін захистити звіт з практики перед відповідною комісією.

На організаційних зборах перед початком практики зі здобувачами проводиться вступний інструктаж з охорони праці. Його проводить викладач кафедри, який відповідає за організацію практики. За місцем проходження практики (базою практики) аспіранти проходять вступний інструктаж у кабінетах з техніки безпеки і на робочих місцях.

Керівник практики від університету контролює проведення і оформлення посадовими особами інструктажу на кожному новому робочому місці за встановленою формою. При проходженні практики здобувач зобов'язаний строго дотримуватися правил внутрішнього розпорядку: інструкцій, правил і норм техніки безпеки і виробничої санітарії.

Індивідуальне завдання видається кожному здобувачу перед початком науково-педагогічної практики. Індивідуальне завдання на практику є науковою складовою науково-педагогічної практики і його формує науковий керівник дисертаційної роботи аспіранта з урахуванням розширеного змісту її основної частини. Індивідуальне завдання підписує керівник практики (науковий керівник) та здобувач-практикант.

Основним документом, що свідчить про виконання здобувачем програми науково-педагогічної практики є письмовий звіт. Зміст звіту повинен розкривати компетентності здобувача вищої освіти, набуті ним у вирішенні питань, визначених метою і завданням практики. Звіт складається індивідуально кожним здобувачем.

5. ЗМІСТ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Практика складається з трьох етапів: підготовчого, основного та звітнього. Для кожного етапу керівником практики повинні бути сформовані конкретні завдання, які вносяться до індивідуального плану практики аспіранта (додаток 1).

Зміст підготовчого етапу практики:

- спільна робота аспіранта з керівником та іншими членами кафедри щодо вирішення поточних навчально-методичних питань;
- ознайомлення з матеріально-технічною базою кафедри й наявним методичним забезпеченням навчального процесу;
- ознайомлення з організацією планування та обліку навчальної, наукової та методичної роботи на кафедрі, нормативними документами освітнього процесу.

Зміст основного етапу практики включає такі форми та види педагогічної діяльності:

- проведення практичних (лабораторних, семінарських) занять;
- участь у розробленні (оновленні) навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни;
- перевірка індивідуальних завдань студентів;
- відвідування занять викладачів фахових дисциплін у галузі наукового дослідження аспіранта;
- керівництво науково-дослідною роботою студентів;
- проведення консультацій зі студентами;
- інші види аудиторного та поза аудиторного навчального навантаження.

На звітньому етапі практики аспірант готує звітні матеріали за підсумками практики й надає керівнику з метою перевірки та оцінювання.

6. ВАРІАНТИ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

6.1. Розробка освітньо-кваліфікаційної моделі фахівця-педагога з професійної освіти

Мета: закріпити теоретичні знання з питань функціональних вимог щодо освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ) фахівця-педагога з професійної освіти; придбати практичні вміння у розробці освітньо-кваліфікаційної моделі фахівця-педагога з професійної освіти.

Вступ

У системі вищої освіти велика увага приділяється розробці освітньо-кваліфікаційних характеристик майбутніх фахівців фахівця-педагога з професійної освіти. Науково-педагогічні працівники повинні знати основні вимоги, що пред'являються до основних компетентностей фахівців за професійною структурою і вміти розробляти освітньо-кваліфікаційні моделі фахівця-педагога з професійної освіти.

Освітньо-кваліфікаційна модель фахівця за спеціальністю:

Фахівець-педагог з професійної освіти повинен:		Методи оцінки знань, умінь та навичок
Інтегральна компетентність		
Загальні компетентності (ЗК)		
Фахові компетентності (ФК)		
Програмні результати навчання :		
1.Знати:		
2.Уміти:		
3.Володіти навичками:		
4.Мати досвід:		
5.Мати світогляд:		

Завдання

1. Розробіть освітньо-кваліфікаційну модель фахівця-педагога з професійної освіти.

2. Сформулюйте основні напрямки удосконалення вимог щодо кваліфікаційних характеристик майбутніх фахівців з професійної освіти у відповідності до сучасних умов.

6.2. Форма індивідуального навчального плану викладача

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ ВИКЛАДАЧА

На _____ / _____ навчальний рік

П.І.Б. _____

Вчений ступінь, вчене звання _____

Посада _____

1. НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Пор. №	Дисципліна	Кількість годин												
		Курс, кількість груп	Лекції	Практичні заняття	Консультації	Заліки	Екзамени	Курсове проєктування	Дипломне проєктування	Керування виробничого практикою	ДЕК	Кураторська робота	Інші види	Усього
Перший семестр														
1.														
2.														
Усього														
Другий семестр														
1.														
2.														
Усього														

2. МЕТОДИЧНА РОБОТА

Пор. №	Найменування. Кількісна характеристика	Строк виконання	Відмітка про виконання
1.			
2.			

3. НАУКОВА РОБОТА

Пор. №	Найменування. Кількісна характеристика	Строк виконання	Відмітка про виконання
1.			
2.			

4. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ВИХОВНА ТА ПРОФОРІЕНТАЦІЙНА РОБОТА

Пор. №	Найменування. Кількісна характеристика	Строк виконання	Відмітка про виконання
1.			
2.			

Викладач _____ (підпис)

Зав. кафедрою _____ (підпис)

Розглянуто на засіданні кафедри “ _____ ” _____ 20__ р.

6.3. Форма робочої програми дисципліни

Розглянуто
методичною комісією
(протокол № від 20 р.)
та радою факультету
(протокол № від 20 р.)

“ЗАТВЕРДЖЕНО”
“ ” 20 р.
Декан факультету

Кафедра _____
Курс _____
Факультет _____
Фах _____

Робоча програма та план

З навчальної дисципліни “ _____ ”
Прізвище, ім'я, по-батькові викладачів, які ведуть лекції та
лабораторно-практичні заняття _____

Усього годин	Лекції	Практичні заняття	Залік	Екзамен

Пор. №	Зміст лекційного курсу	Кількість годин	Зміст практичного курсу	Кількість годин
1.				
2.				
3.				

Рекомендована література, посібники, довідники тощо

Пор. №	Лекційний курс
1.	
2.	
Пор. №	Практичний курс
1.	
2.	
Пор. №	Технічні засоби навчання
1.	
2.	

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри

(протокол № _____ від ” _____ ” _____ 20 ____ р.)

Зав. кафедрою _____

Ведучий курсу _____

6.4. Форма індивідуального графіка роботи викладача

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН-ГРАФІК РОБОТИ ВИКЛАДАЧА

Дні тижня	Навч. пари	Зміст роботи викладача за окремими видами діяльності								
		Навчальна робота	Кільк. год.	Методична робота	Кільк. год.	Наукова робота	Кільк. год.	Організаційно --виховна робота	Кільк. год.	Усього годин
Понеділок	1									
	2									
	3									
	4									
	5									
Вівторок	1									
	2									
	3									
	4									
	5									
Середа	1									
	2									
	3									
	4									
	5									
Четвер	1									
	2									
	3									
	4									
	5									
П'ятниця	1									
	2									
	3									
	4									
	5									
За тиж- день:		Усього год.		Усього год.		Усього год.		Усього год.		

Примітка: згідно з Кодексом законів про працю для науково-педагогічних працівників передбачений 36-годинний робочий тиждень.

6.5. Форма плану-конспекту практичного заняття

ПЛАН-КОНСПЕКТ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

з навчальної дисципліни: _____

Тема заняття:

Дата проведення:

Цілі заняття:

Головна проблема заняття:

Обладнання (перелік наочних посібників, ТЗН, плакатів та ін.):

План заняття (перелік основних пунктів і час, який відводиться на їх реалізацію):

Хід заняття (докладний конспект):

- ◆ етапи і види діяльності студентів із щохвилинною структурою;
- ◆ формулювання завдань студентам на кожному етапі заняття;
- ◆ результати виконання завдань, що передбачаються;
- ◆ посилання на матеріали за темою заняття (нумерація сторінок навчальних посібників тощо);
- ◆ рисунки, задачі (з розв'язанням), схеми, таблиці та ін.

Завдання студентам з рефлексії їх діяльності:

Форми контролю і оцінки результатів заняття:

Домашнє завдання:

Список використаної літератури:

Форма аналізу проведеного заняття, підсумки його обговорення з колегами і викладачами:

Викладач _____

6.6. Форма карти оцінки лекції

Кафедра _____

Лектор _____

Навчальна дисципліна _____

Тема лекції _____

Здобувач _____

Кількісна оцінка лекції за п'ятибальною шкалою

Критерії оцінки	Зміст критерію	Оцінка	
		Крите- ріальна	Загаль- на
1	2	3	4
<i>1. Змістовність лекції</i>	Науковий рівень, відповідність новітнім досягненням економічної науки і господарської практики		
	1. Наявність узагальнень, переконливість		
	2. Відображення дискусійних питань, постановка наукових проблем		
	3. Відповідність лекції змісту програми і навчальному плану		
<i>2. Професійна направленість</i>	4. Виховна роль		
	1. Формування професійного світогляду студентів на лекції		
	Розширення соціальної сутності проблемних питань		
<i>3. Методичний рівень:</i>	Зв'язок лекційного матеріалу з професійними інтересами підготовки спеціалістів народного господарства		
	1. Застосування методів і прийомів активізації пізнавальної діяльності студентів		
	2. Наявність міжпредметних і міжтематичних зв'язків при викладанні лекційного матеріалу		
	3. Використання елементів зворотного зв'язку		

<u>4. Структура лекції</u>	1. Формулювання мети		
	2. Наявність плану		
	3. Наявність списку літератури		
	4. Чітка композиційна побудова (вступ, основна частина, закінчення)		
	5. Логічна послідовність і взаємозв'язок окремих частин лекції		
	6. Виокремлення кожного питання плану при послідовному викладенні змісту лекції		
	7. Виділення головних ідей і моментів		
<u>5. Стель лекції</u>	1. Ясність, чіткість і доступність викладення думок		
	2. Темп викладення матеріалу		
	3. Наочність інформації (плакати, таблиці)		
	4. Оптимальне використання дошки		
	5. Застосування технічних засобів навчання		
	6. Наявність контакту з аудиторією		
<u>6. Майстерність лектора</u>	1. Рівень вільного володіння лекційним матеріалом		
	2. Емоційність, культура мовлення		
	3. Зовнішній вигляд		
	4. Поважне і тактовне ставлення до студентів		
	5. Уміння зняти напругу і втому аудиторії		

Викладач: _____

6.7. Форма карти оцінки практичного (семінарського) заняття

Кафедра _____

Викладач _____

Навчальна дисципліна _____

Тема заняття _____

Здобувач _____

Кількісна оцінка практичного заняття за п'ятибальною шкалою.

Критерії оцінки	Зміст критерію	Оцінка	
		Критеріальна	Загальна
1	2	3	4
<u>1. Змістовність практичного заняття</u>	1. Відповідність теми практичного заняття змісту програми і навчальному плану		
	2. Відповідність змісту практичного заняття сучасним проблемам господарської практики		
	3. Рівень досягнення мети практичного заняття		
	Рівень повноти розкриття тематичних питань		
<u>2. Структура практичного заняття</u>	1. Визначення теми практичного заняття		
	2. Визначення мети діяльності		
	3. Надання методичних вказівок для самостійного виконання практичного завдання		
	4. Надання переліку рекомендованої літератури для поглибленого вивчення окремих питань		
	6. Організація процесу навчання студентів		
	7. Організація зворотного зв'язку на етапах закріплення певного навчального досвіду		
	8. Організація об'єктивного контролю навчальної діяльності студентів у кінці практичного заняття		

<u>3. Методичний рівень</u>	1. Застосування методів і прийомів активізації пізнавальної діяльності студентів		
	2. Роз'яснення складних місць навчального матеріалу		
	3. Надання наочної інформації і засобів оргтехніки		
	4. Наявність елементів управління ходом проведення практичного заняття		
	5. Використання елементів зворотного зв'язку на всіх етапах засвоєння навчальної інформації		
	6. Наявність методичних вказівок до самостійного виконання практичного завдання		
	7. Наявність тестів для самоконтролю знань		
<u>4. Професійна направленість</u>	1. Формування професійного світогляду студентів на занятті		
	2. Розширення соціальної сутності проблемних питань		
	3. Зв'язок практичного матеріалу з професійними інтересами підготовки спеціалістів народного господарства		
<u>5. Майстерність викладача</u>	1. Рівень вільного володіння практичним матеріалом		
	2. Уміння заохотити студентів до більш якісної навчальної діяльності для досягнення мети		
	3. Уміння організувати дискусію та обговорення навчального матеріалу		
	4. Культура мовлення		
	5. Поважне і тактовне ставлення до студентів		
	6. Уміння зняти напругу і втому аудиторії		

Викладач: _____

6.8. Форма карти оцінки організації проведення іспитів і заліків

Кафедра _____

Викладач _____

Навчальна дисципліна _____

Форма контролю _____

Здобувач _____

*Кількісна оцінка рівня організації проведення контрольних акцій
за п'ятибальною шкалою*

Критерії оцінки	Зміст критерію	Оцінка	
		Крите- ріальна	Загаль- на
1	2	3	4
<i><u>1. Рівень організації проведення іспитів і заліків:</u></i>	1. Організація попереднього проведення у визначений термін консультації		
	2. Наявність питань для самостійної підготовки студентів до іспиту (заліку)		
	3. Наявність належно оформленої екзаменаційної (залікової) відомості		
	4. Наявність достатньої кількості білетів (у 1,5 рази більше ніж студентів у групі)		
	5. Наявність білетів з такою кількістю запитань: бакалавр – 3, магістр – 5.		
	6. Наявність чистих аркушів для підготовки студентами відповідей на білети		
	7. Своєчасність початку екзамену (заліку)		
	8. Дотримання регламенту проведення: екзамену – 0,33 год. на кожного студента (заліку – 0,25 год. на студента)		
<i><u>2. Методичний рівень:</u></i>	1. Застосування прийомів диференціації контролю знань		
	2. Організація багаторівневого контролю із застосуванням тестів, теоретичних запитань, ситуаційних завдань		
	3. Визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу (репродуктивний, діяльнісний, творчий)		

	4. Визначення якісних характеристик контролю: а) повнота (наявність повного ланцюга системи знань); б) систематичність (упорядкованість і стрункність); в) науковість (глибоке засвоєння наукових понять, законів, теорій); г) міцність знань.		
<u>3. Педагогічна майстерність викладача</u>	1. Доброзичливе і поважне ставлення до студентів		
	2. Терпіння і тактовність		
	3. Вимогливість		
	4. Справедливість і об'єктивність оцінки		
	5. Забезпечення вільного обміну думками		
	5. Зацікавленість в успіхах студентів		

Критерії оцінки знань студентів на іспиті:

- ◆ *"відмінно"* - основні питання розкриті на високому рівні, без ускладнень орієнтується в матеріалі, повно відповідає на додаткові питання. Якість відповідей свідчить про вільне володіння матеріалом лекційних і практичних занять, а також про знайомство з додатковими матеріалами з досліджуваного предмета;
- ◆ *"добре"* - розкриті основні питання, а на додаткові або не відповідає, або відповідає неповністю. Якість відповідей виявляє вільне володіння лекційним і практичним матеріалом. Однак, знайомство з додатковими джерелами не систематизоване, не осмислене.
- ◆ *"задовільно"* - володіє понятійним апаратом, орієнтується в досліджуваному предметі, але не в змозі розкрити основні питання. Аспірант з утрудненнями орієнтується у лекційному матеріалі;
- ◆ *"незадовільно"* – аспірант робить принципові помилки у відповідях, утрудняється дати обґрунтовані відповіді на основні питання програмного матеріалу, не володіє понятійним апаратом.

7. МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ ПІДСУМКОВОГО ЗВІТУ З НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Згідно з навчальним планом ОНП «Професійна освіта», науково-педагогічна практика є важливим елементом активізації індивідуальної, наукової та самостійної роботи здобувачів у межах формування професійної компетентності педагога-дослідника. Це вид практичної та індивідуальної роботи аспіранта навчального, навчально-дослідницького та проектного характеру завершується його захистом із підготовкою підсумкового звіту. *Мета* підсумкового звіту науково-педагогічної практики – заглибитися у зміст професійної підготовки фахівця педагога-дослідника, підвищити рівень самопідготовки аспірантів, відпрацювати навички роботи з організації викладацької діяльності та проведення наукових досліджень на прикладі навчального процесу Державного біотехнологічного університету.

Структура підсумкового звіту:

Вступ (зазначається тема, мета і завдання науково-педагогічної практики та її основні положення).

1 розділ наукової складової практики «Теоретико-методичне обґрунтування проблеми педагогічного дослідження» - виконується у формі наукової статті за темою дисертаційного дослідження згідно вимог до фахових публікацій (додаток 4) або наукового есе за індивідуальним варіантом тематичного напрямку (виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання).

2 розділ освітньої складової практики «Організація педагогічного процесу в системі професійної освіти» - виконується аналіз результатів проходження практики за варіантами практичних завдань, сформульованих аспірантом під керівництвом наукового керівника (розділ 6).

Висновки (зазначаються підсумки виконання завдань науково-педагогічної практики, аналізуються отримані результати, надається пропозиції з удосконалення організації наукової та навчальної роботи в університеті).

Список використаної літератури (оформлюється за стандартом ДСТУ-2015 з відповідним посиланням у тексті використаних джерел).

Загальний обсяг підсумкового звіту становить 20-30 сторінок.

Завдання та тематичний план практичної роботи аспіранта видається під час інструктажу практики, після чого здобувачі самостійно виконують його протягом часу, відведеного на практичну підготовку (4, 5 семестри навчального року). Наукові керівники контролюють виконання підсумкового звіту практики аспірантами в період академічного навчання.

Варіанти тематики першого розділу Звіту НПП

«Теоретичне обґрунтування практичної підготовки педагога-дослідника»

1. Зміст Стандарту вищої освіти зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти: Наказ МОН № 924 від 26.06.2024 року.
2. Психолого-педагогічні та соціальні аспекти підвищення якості підготовки кадрів зі спеціальності «Професійна освіта».
3. Організація багаторівневої системи підготовки кадрів в університеті.
4. Зміст освіти в системі підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю «Професійна освіта».
5. Структура системи навчального процесу.
6. Дидактичні принципи навчання та їх розвиток.
7. Показники якості підготовки фахівців: освітньо-кваліфікаційні характеристики, критерії оцінки якості навчання.
8. Цілі, види і форми контролю якості навчання.
9. Професійна майстерність викладача.
10. Контроль якості викладання дисциплін у процесі підготовки аспірантів за спеціальністю «Професійна освіта».
11. Диференціація контролю знань, умінь і навичок здобувачів.
12. Комплексний аналіз якості підготовки кадрів за результатами педагогічного контролю.

13. Навчально-методична документація кафедри: нормативна, планова, методична, навчальна, звітно-інформаційна.
14. Розробка навчальних методик підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю «Професійна освіта».
15. Створення навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни.
16. Інноваційні технології навчання у професійній освіті.
17. Психологія взаємовідносин здобувачів і викладачів при організації навчального процесу в дистанційній формі.
18. Проблеми уваги у студентській аудиторії.
19. Упровадження інноваційних педагогічних технологій он-лайн навчання.
20. Індивідуальна робота в умовах групового навчання.
21. Засоби навчання. ТЗН у навчальному процесі.
22. Самостійна робота здобувачів у процесі навчання.
23. Характеристика освітньо-наукової програми підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю «Професійна освіта».
24. Особливості професійної підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю «Професійна освіта».
25. Мотивація і стимули відмінного навчання здобувачів.
26. Педагогічні експерименти. Запровадження інноваційного досвіду у навчальному процесі.
27. Методи активізації навчання та організація їх впровадження.
28. Розвиток демократичних основ навчального процесу.
29. Організація процесу самоуправління навчально-творчою діяльністю.
30. Альтернативні системи навчання. Пошук шляхів удосконалення системи професійної освіти.

8. ПІДСУМКИ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ АСПІРАНТІВ

За підсумками проходження практики аспірант готує звіт про проходження практики (додаток 2), який оформлюється за вимогами, встановленими робочою програмою практики.

Аспірант подає підготовлений звіт на рецензування керівнику протягом тижня після завершення практики.

Результати практики оцінюються комплексно (додаток 3), з урахуванням усієї сукупності характеристик, що відображають результати оволодіння ним завдань, визначених у робочій програмі практики, спрямованих на становлення здобувача вищої освіти як науково-педагогічного працівника високої кваліфікації і затверджуються на засіданні відповідної кафедри.

Після завершення практики та затвердження її результатів на кафедрі аспірант має заповнити блок «Практична підготовка» свого індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта.

Оцінка за практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості й індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта.

Загальний звіт про проходження практики з підписами, витяг із протоколу засідання кафедри про результати обговорення та оцінювання практики аспірант подає до відділу аспірантури.

Для здобувачів ступеня доктора філософії поза аспірантурою, які мають педагогічний стаж та продовжують педагогічну діяльність у межах функціональних обов'язків науково-педагогічного працівника, рішенням кафедри, за якою закріплений аспірант, практика може бути скорочена або зовсім не проводитися (за умови надання позитивної характеристики з місця роботи).

ДОДАТКИ

Додаток 1

**ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

аспіранта _____
(ПІБ аспіранта)

кафедри _____
(повна назва кафедри)

за спеціальністю _____
(код та назві спеціальності аспіранта)

у ____ семестрі 20__-20__ навчального року (відповідно до навчального
плану) Керівник науково-педагогічної практики:

_____ (посада, вчене звання, науковий ступінь та ПІБ керівника практики)

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Завдання (види робіт)	Обсяг (годин)	Термін виконання запланованого завдання (роботи)	Відмітка про виконання
1	2	3	4	5
1				
2				
3				
...				

Аспірант: _____ (підпис) _____ (ПІБ)

_____ (дата)

Керівник практики: _____ (підпис) _____ (ПІБ)

_____ (дата)

Затверджено на засіданні кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін від «__» __20__ р.,
протокол № _____

Завідувач кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін _____ (підпис) _____ (ПІБ)

Додаток 2

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗВІТ**ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

аспіранта _____
(ПІБ аспіранта)

кафедри _____
(повна назва кафедри)

за спеціальністю _____
(код та назві спеціальності аспіранта)

у ____ семестрі 20__-20__ навчального року (відповідно до навчального
плану) Керівник науково-педагогічної практики:

_____ (посада, вчене звання, науковий ступінь та ПІБ керівника практики)

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Завдання (види робіт)	Обсяг (годин)	Термін виконання запланованого завдання (роботи)	Відмітка про виконання
1	2	3	4	5
1				
2				
3				
...				

Основні підсумки практики: _____

Загальний відгук керівника практики (з рекомендованою оцінкою за 100 бальною шкалою)

Керівник практики: _____
(підпис)

_____ (ПІБ)

_____ (дата)

Висновок кафедри

Загальна оцінка _____

(за національною шкалою, за шкалою ЄКТС)

Затверджено на засіданні ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування»
та соціально-гуманітарних дисциплін від «_____» 20__ року,
протокол № _____

Завідувач ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-
гуманітарних дисциплін

(підпис)

(ПІБ)

Додаток 3

Система оцінювання

Оцінка (за національною шкалою) / National grade	Мін. бал / Min. marks	Макс. Бал/ Max. marks
Національна диференційована шкала / National Differentiated grade		
Відмінно / Excellent	90	100
Добре / Good	75	89
Задовільно / Satisfactorily	60	74
Незадовільно / Fail	0	59
Шкала ЄКТС / ECTS grade		
A	90	100
B	82	89
C	75	81
D	66	74
E	60	65
FX	0	59

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВОЇ СТАТТІ

У лівому верхньому кутку першої сторінки, з абзацу, зазначається шифр УДК (курсивом).

Наступний рядок - прізвище, ім'я, по-батькові (повністю) автора, науковий ступінь, вчене звання, повна назва посади та установи, де працює, або навчається, автор (співавтори), адреса місця роботи.

Наступний рядок - телефон, e-mail та ORCID у форматі - <https://orcid.org/0000-0000-0000-0000>.

Нижче по центру наводиться назва статті (напівжирним шрифтом, заголовними літерами).

Наступний рядок - анотація обсягом 1800 знаків, включаючи ключові слова.

Вище зазначена інформація подається окремими блоками українською та англійською мовами перед статтею.

Через рядок - текст статті (повинен бути структурований, обов'язкові структурні елементи виділяються напівжирним шрифтом):

- **постановка проблеми** в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими, чи практичними, завданнями;
- **аналіз останніх досліджень і публікацій**, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;
- **мета статті** (постановка завдання);
- **виклад основного матеріалу дослідження** з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;
- **висновки** з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Через рядок – розділ «Література».

References (транслітерація) оформляється відповідно до Правил оформлення літератури: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/reference>).

Оформлення списку літератури:

1. Літературні джерела, що цитуються, повинні бути пронумеровані відповідно до порядку звернення до них в тексті. Посилання на джерело подається в квадратних дужках, наприклад: «... відомо з [4]. » або « ... розглянуто в [4, С. 203] »;

2. Список літератури подається в кінці статті згідно з порядком звернення по тексту мовою оригіналу та відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання».

Технічні вимоги: текст статті повинен бути набраний на комп'ютері (редактор WORD (версія 1998-2003) for WINDOWS) шрифтом Times New Roman 14 з міжрядковим інтервалом 1,5.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 20.04.2021)
2. Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти: Наказ МОН № 924 від 26.06.2024 року. URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/92635/ (дата звернення: 22.03.2025).
3. Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти: Постанова КМУ № 1021 від 30.08.2024 року. URL: [\(https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/93976/](https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/93976/) (дата звернення: 22.03.2025).
4. Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії: Постанова Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-i120122-44>.
5. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>.
6. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 (в редакції від 25 червня 2020 р. № 519) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12> (дата звернення: 20.04.2021).
7. Положення про організацію освітнього процесу в ДБТУ: <http://btu.kharkov.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-org-op-pol0.pdf/>.
8. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в ДБТУ: <http://btu.kharkov.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-acad-pol1n.pdf/>.
9. Положення про освітні програми в ДБТУ: <http://btu.kharkov.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-nm-op-pol4.pdf/>.
10. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Державному біотехнологічному університеті: <http://btu.kharkov.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-acad-pol7.pdf/>.
11. Положення про центр менеджменту якості освіти в ДБТУ: <http://btu.kharkov.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-acad-pol8.pdf/>.
12. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. – Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.

13. Нагаєв В.М., Портян М.О. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. Х.: «Стильна типографія», 2018. 289 с.
14. Нагаєв В.М. Проектування педагогічної системи в умовах управління навчально-творчою діяльністю студентів. *Напрями модернізації соціально-педагогічної системи підготовки фахівців в університеті: Монтографія / за ред. Т.О.Дмитренко, Т.В.Колбіної. – Херсон: вид-во ПП Вишемірський В.С. – 2017. – С. 265-313.*
15. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Х.: «Стильна типографія», 2019. 267 с.
16. Нагаєв В. М., Герлянд Т. М. Технологічні основи організації наскрізного та дуального навчання у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців лісового господарства. *Електронне фахове видання «Перспективи та інновації науки. Серія: Педагогіка». 2022 № 7(12). С. 270-285. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-7\(12\)-271-285](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-7(12)-271-285)*
17. Нагаєв В.М. Формування досвіду соціокультурної професійної комунікації менеджерів у процесі їх фахової підготовки. *Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2017. № 2. С. 42-47.*
18. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ ст. Освіта України. № 29, 18 липня 2001 р. С.4-6.
19. Національна рамка кваліфікацій [Електронний ресурс]. Режим доступу : [http:// zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п).
20. Овчарук О. В. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. *Бібліотека з освітньої політики. Київ : «К.І.С.», 2004. 112 с.*
21. Стандарт вищої освіти України. Третій (освітньо-науковий) рівень, галузь знань 01 – Освіта / Педагогіка, спеціальність – 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). Стандарт затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від Наказ МОН України № 924 від 26.06.2024 р.),
22. Теорія і практика професійного становлення особистості в соціокультурному просторі: монографія / Кол. авторів; ред. О. О. Лаврентьевої, О. П. Крупського, Є. В. Намлієва. Дніпропетровськ : Акцент ПП, 2014. 360 с.
23. Ярьсько К. В. Культура управління навчальною діяльністю студентів : монографія. Х. : ХНУРЕ, 2004. 235 с.
24. Яшник С.В. Сутнісна характеристика управлінської культури фахівців аграрної галузі. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Педагогіка. Психологія. Філософія». Київ, 2012. Вип. 175. Ч. 2. С. 265-274.*

Навчальне видання

Моїсєєва Наталія Іванівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін Державного біотехнологічного університету;

Нагаєв Віктор Михайлович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування Державного біотехнологічного університету;

Дроздова Ірина Петрівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін Державного біотехнологічного університету;

Данченко Ірина Олексіївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін Державного біотехнологічного університету;

Новікова Вікторія Євгеніївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри хімії, біохімії, мікробіології та гігієни харчування Державного біотехнологічного університету;

Мітяшкіна Тетяна Юрїївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри обладнання та інжинірингу переробних і харчових виробництв Державного біотехнологічного університету.

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

програма та методичні вказівки до проходження науково-педагогічної практики здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань: 01 (А) Освіта, спеціальності: 015 (А 5) Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Відповідальний за випуск: Нагаєв Віктор Михайлович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування Державного біотехнологічного університету.

Формат 60x84 1/16. Папір офсет. Гарнітура Таймс New Roman.

Папір для цифрового друку. Друк ризографічний.

Ум. друк. арк. 2,0.

Тираж 50.

Харків. КП «Міська друкарня»